

Pille Saar
Sotsiaalministeerium
Pille.Saar@sm.ee

Teie 27.10.2025

Meie 06.11.2025 nr 1.8-2/8252-1

Tegevuslubade muutmise ettepanekud

Lugupeetud Pille Saar

Tagasiside tervishoiuteenuste tegevuslubade regulatsiooni ajakohastamisele.

Tegevusloa nõuded keskenduvad täna liigselt tehnilistele aspektidele, ruumide pindalale, sisustusele, seadmete loetelud, ega arvesta piisavalt tervishoiuteenuse tegelikku sisu ja kvaliteeti. Tegevuslubade süsteem vajab ajakohastamist selliselt, et see toetaks tõenduspõhist ja kvaliteetset teenuseosutamist ning looks paremad võimalused uuenduslike töökorralduslike ja tehnoloogiliste lahenduste rakendamiseks. Tegevuslubade regulatsioon peaks olema seotud tervishoiuteenuse osutaja patsiendiohutuse ja kvaliteedisüsteemidega.

Oleme oma tähelepanekud ja ettepanekud varasemal kohtumisel teinud, lähtudes nüüd tervishoiuteenuste tegevuslubade regulatsiooni ajakohastamise dokumendist toome välja olulisema haigla seisukohast.

Tegevuslubade paljusus

Tegevuslubade taotlemise põhimõtted ja nõuded ning nende menetlemine ja andmine on loonud olukorra, kus viimaste aastatega on ühele tervishoiuteenuse osutajale (edaspidi TTO) tekkinud palju erinevaid tegevuslubasid, nii erinevatele tegevuskohtadele kui ka erinevate teenuste osas, sh iseseisvad õe/ämmaemanda vastuvõtutud, muude spetsialistide teenused.

Kui tegemist on HVA haiglaga, siis haiglal peaks olema, tulenevalt tema liigist, üks tegevusluba, kus kajastuvad teenuse osutamise kohad, teenused, tervishoiutöötajad jm sellega seonduv. Ehk tegemist peaks olema asutusepõhise tegevusloaga, kus kajastuvad erinevad tegevuskohad ja teenused.

Antud väljatöötamise kavatsusest jääb arusaamatuks, miks juba analüüsi protsessis välistatakse lahendus üks TTO = üks tegevusluba. Haigla töötab tervikliku organisatsioonina, sõltumata mitmes hoones ja/või aadressil teenuseid osutatakse, kus on rakendatud ühtsed kvaliteedijuhtimissüsteemi tegevused, sealhulgas ka patsiendiohutusega seotud protsessid. Suurtel haiglatel on tervishoiuteenuste osutamiseks hooneid, sealhulgas ka kõrvuti olevaid hooneid, mis on erineva aadressiga (maja numbriga). Tegevusluba peaks olema seotud ja toetama haigla terviklikku tegevust.

Haigla vaates ei peaks rangelt tegevuslubasid jagama osutatava ravitüübi põhisel (statsionaarne-, päevaravi või ambulatoorne teenus). Patsientide raviteekond on terviklik protsess ning vastavalt patsiendi vajadusele ja võimalustele see toimub.

Samuti ei peaks eraldi tegevuslubasid olema haigla vaates iseseisva õendus- ja ämmaemandus vastuvõttudele või spetsialistide (füsioterapeudid, logipeedid, psühholoogid) vastuvõttudele.

Tegevuslubade andmisel tuleks arvestada ka olemasolevate akrediteeringutega. Kas laboriteenuste osutamiseks on vaja rakendada topelt kontrole – tegevusloal olev viide akrediteeritusele peaks olema piisav.

Selgemat täpsustust vajavad tähtajatu tegevusloa puhul muutmise tingimused. Milliste muudatuste (näiteks ruumid, seadmed) puhul on vajalik tegevusloa muutmine ja millal mitte? Vältima peab siin kindlasti liigset bürokraatiat ja tegevusi.

Ruumide nõuded, kirjeldused ja riskasutus

Täna kehtivad ruumidele täpsed pindala ja sisustust käsitlevad nõuded (nt kindel ruutmeetrite arv, ruumide liigid: vastuvõturuum, protseduuriruum, ooteala jne), samuti sisseseadele ja aparatuurile (nt stetoskoop, vererõhuaparaat, EKG aparaat). Kehtivad nõuded on ajakohastamata ja liiga detailsed, samas ei arvesta kaasaegse meditsiinipraktikat ja toimunud tehnoloogilisi arenguid.

Keskendumata peaks tervishoiuteenuste ohutule ja kvaliteetsele osutamisele, sõltumata konkreetsest ruumi numbrist ja ruutmeetrist või seadmete loetelust. Toetame välja toodud funktsioonipõhist ja üldistatumat lähenemisviisi, mille kohaselt tuleb tagada teenuse osutamiseks vajalikud vahendid, kuid ei ole vaja määrata üksikasjalikku loetelu. Täpsemad nõuded peaks pigem olema kirjeldatud ja täpsemalt välja toodud invasiivsete ja kõrge riskitasemega teenuste puhul.

Lähtudes ruumiressursi kallidusest peaks tervishoiuteenuste nõuetele vastavat ruumi saama kasutada vastavalt kokkulepetele erinevad tervishoiuteenuste osutajad või sama tervishoiuteenuse osutaja puhul osutada sarnaste vajaduste ja nõuetega teenuseid samas ruumis.

Teenuste sisu ja kvaliteet

Tegevusluba peaks andma ülevaate osutatavast tervishoiuteenusest ja milliseid teenuseid täpsemalt osutatakse, kuidas on tagatud kvaliteet ja patsiendihutus. Tuues tegevusloa taotlusesse sisse lühikese ja selge teenuse kirjelduse ja põhjenduse, kuidas tervishoiuteenus on korraldatud, et see oleks kvaliteetne ja ohutu ning millisel viisil seda osutatakse ning kuidas tagatakse tõenduspõhisus, asjakohaste juhiste kasutamine ja personali pädevus.

Ravikvaliteedi ja patsiendihutusega seotud nõuded on juba sätestatud kvaliteedimääruses ning sellega seotud tegevused on haiglates rakendatud. Tuues tegevuslubadesse sisse kvaliteedi ja ohutuse nõuded ei toiks see muutuda dubleerimiseks ja tekitada täiendavat bürokraatiat. Viited haigla kvaliteedisüsteemile ja selle rakendamisele peaks olema tegevusloa tähenduses piisav.

Vähendada bürokraatiat ja tagada töötav kaasaegne tegevuslubade taotlemise ning menetlemise protsess ja keskkond. Tānane Medre iseteeninduskeskkond seda ei ole.

Tāna on tegevuslubade menetlus ruumide, teenuste ja tōtājate lisamisel ning muutumisel suurhaigla ehk piirkondliku haigla osas ebamōistlikult suur ja tōmahukas. Nōutud andmete esitamine ja muutmine Medre iseteeninduskeskkonnas on vāga tōmahukas, halvasti toimiv, oma puuduste ning vigadega. Nāiteks tervishoiutōōjate nimed ja koodid tuleb ūks haaval sisestada, taustal toimub andmebaasi kontroll. Samas on olemasolevatele tegevuslubadele kopeeritud tervishoiutōtājate registrist kōik selle TTO tōtājad, sõltumata kes millise eriala teenust osutab vōi mida on TTO sisestanud ja esitanud. Iga tōtāja andmete muutmine toimub ūkshaaval kustutamise ja lisamisega, failina tōtājate andmeid lisada ja muuta ei saa.

Kokkuvōttes toetame vālja toodud lahendustest alternatiiv 1 ehk tegevuslubade sūsteemi terviklikku ajakohastamist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liis Salumāe
Juhatuse liige

Merje Tikk
5331 9308